

Täysistunto

Tiistai 20.6.2023 klo 11.20—15.37

Täysistunto alkoi klo 11.20. Täysistunto keskeytettiin klo 11.36. Täysistuntoa jatkettiin klo 15.36. Täysistunto päättyi klo 15.37.

Puhetta johtivat puhemies Petteri Orpo (11.20—11.36) ja ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola (15.36—15.37).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Nimenhuudon sijasta merkittiin läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

2. Pääministerin valinta

Muu asia M 2/2023 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Petteri Orpo: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Edellisessä täysistunnossa esiteltiin tasavallan presidentin 19.6.2023 päivätty kirjelmä, jonka mukaan pääministeriehdokas on puolueen puheenjohtaja, kansanedustaja, valtiotieteiden maisteri Petteri Orpo. Ehdotuksen hyväksymisestä on äänestettävä. Valinnassa noudatetaan Suomen perustuslain 61 §:n 2 momentin ja eduskunnan työjärjestyksen 65 §:n 1 momentin säännöksiä. Ehdokas on tullut valituksi pääministeriksi, jos toimitettavassa avoimessa äänestyksessä enemmän kuin puolet annetuista äänistä on kannattanut hänen valitsemistaan.

Asiasta ei sallita keskustelua. Pääministeriehdokkaan hyväksymisestä toimitetaan koneäänestys.

Puolueen puheenjohtaja, kansanedustaja, valtiotieteiden maisteri Petteri Orpon valinta pääministeriksi ”jaa”; joka ei kannata valintaa, äänestää ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 81; poissa 11 (äänestys 1).

Puhemies Petteri Orpo: Kun äänestyksessä enemmän kuin puolet annetuista äänistä kannatti puolueen puheenjohtaja, kansanedustaja, valtiotieteiden maisteri Petteri Orpon valitsemista, on hänet Suomen perustuslain 61 §:n 2 momentin mukaan valittu pääministeriksi.

Eduskunta päättäneen saattaa valinnan tuloksen tasavallan presidentin tietoon.

Pöytäkirja PTK 14/2023 vp

Eduskunta valitsi pääministeriksi puolueen puheenjohtaja, kansanedustaja, valtiotieteiden maisteri Petteri Orpon. Asian käsittely päättyi.

Puhemies Petteri Orpo: Arvoiset kansanedustajat! Kiitän lämpimästi minulle osoittamastanne luottamuksesta.

Tultuani äsken toimitetussa äänestyksessä valituksi pääministeriksi eduskunta todennee tehtäväni eduskunnan puhemiehenä lakkaavan siitä hetkestä, jolloin tasavallan presidentti nimittää minut pääministerin tehtävään.

Kiitos luottamuksesta.

Puhemiehen vaali toimitetaan ensimmäisessä pääministerin nimittämisen jälkeen pidettävässä täysistunnossa.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 40 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 5/2023 vp

Valiokunnan mietintö StVM 1/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Petteri Orpo: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 1/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Keskustelu, edustaja Juvonen.

Keskustelu

11.25 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Arvoisa pääministeri, lämpimät onnitelut toimeenne.

Arvoiset edustajat! Olen hämmentynyt siitä, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja ei ole täällä esittelemässä tätä mietintöä. Tämä on nimittäin sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö, ja nyt on ensimmäinen käsittely. Kysymyksessä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 40 §:n muuttamisesta, eli me puhumme erittäin tärkeästä asiasta. Meillä on takana koronakriisi, meillä on vaikeat vuodet, ja tartuntatautitietous on tullut meille kaikille varsin hyvin tietoisuuteen ja selväksi se, millaisessa maailmassa me elämme.

Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tartuntatautilakia siten, että terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevällä henkilöstöllä olisi jatkossa oikeus saada tietoja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämistä tartuntatautirekistereistä. Tiedonkulku on äärettömän tärkeää ja se, että me pystymme torppaamaan tartuntataudit ja niiden leviämisen. Tiedonkulku on äärettömän tärkeää.

Tämän lakiesityksen mukaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitos voisi jatkossa luovuttaa ylläpitämistään tartuntatautirekistereistä tietoja aluehallintoviraston, hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaavan lääkärin lisäksi myös muulle tartuntatautien torjuntaan osallistuvalle hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän terveydenhuollon toimintayksikön henkilöstölle siinä laajuudessa kuin se on tartuntatautien torjuntatyöhön kuuluvien tehtävien vuoksi välttämätöntä — eli tärkeä asioiden parantaminen ja laajentaminen, mutta tähän sisältyy myös jotakin huomioitavaa.

Pöytäkirja PTK 14/2023 vp

HUSin lausunnossa todettiin viimeisessä kappaleessa ongelma, jota tämän yhden pykälän korjaaminen ei kuitenkaan paranna. Tartuntatautilakia on tulkittu niin, että tartuntataudeista vastaavan lääkärin alaisuudessa toimivat muut henkilöt ovat voineet tietoja käsitellä ja myös luovuttaa annettujen ohjeiden mukaisesti. Nyt tulkinta on kuitenkin muuttunut niin, etteivät muut henkilöt kuin tartuntataudeista vastaava lääkäri henkilökohtaisesti voisi tietoja käsitellä tai luovuttaa. Tämä tulkinta jättää merkittävän osan tartuntatautien torjuntaan nyt käytetystä henkilöstöresurssista hyödyntämättä. Siksi onkin erittäin tärkeää, että moniammatillinen toimintamalli todetaan tartuntatautilaissa. Tämä tarkoittaa sitä, että lakia on todennäköisesti myös vielä päivitettävä.

Valiokunta toteaa tässä mietinnössään lopussa näin: ”Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa tuotiin esille myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistuksen jälkeen esille tulleita tartuntatautilain muita kiireellisiä muutostarpeita koskien tietojen luovuttamista ja käsittelyä tartuntatautien torjuntatyössä. Valiokunta pitää tärkeänä, että tarvittavat lainmuutokset havaittujen epäkohtien poistamiseksi selvitetään ja eduskunnalle annetaan asiasta hallituksen esitys mahdollisimman pian.”

Arvoisa puhemies! Pohdin valiokunnassa tätä mietintöä käsiteltäessä sitä, olisiko tähän pitänyt kytkeä jonkunlainen lausuma. Se olisi voinut kuulua esimerkiksi näin: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus kiirehtii tartuntatautilain kokonaisuudistusta ja tuo eduskunnalle esityksen, jossa muuttuneista tulkintakäytännöistä johtuneet ongelmat korjataan ja moniammatillisen toimintamallin hyödyntäminen mahdollistetaan täysimääräisesti.” En nyt tätä lausumaa kuitenkaan esittänyt, mutta toivon, että ministeriö ja ministeri kuulevat tämän asian ja mahdollisesti tekevät tähän lakiin tarvittavat korjausmuutokset mahdollisimman pian. Tartuntatautien torjunta on meidän kaikkien vastuulla, toki kansalaisten mutta myös terveydenhuollon sektorin, ja siihen kuuluu jokainen alalla toimiva. — Kiitos.

Puhemies Petteri Orpo: Edustaja Risikko.

11.30 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Ihan ensiksi: onnea matkaan, tuleva pääministeri.

Sitten tähän tartuntatautilakiin: Sosiaali- ja terveysvaliokunta käsitteli tätä, ja oltiin hyvin yksimielisiä siitä, että tämä hallituksen esitys on erittäin hyvä, mutta totesimme sen, että nämä kiireelliset muutokset, mitkä nyt on tuotu tänne eduskuntaan, eivät vielä riitä, vaan siellä on aika paljon vielä muutakin sellaista, jonka osalta on huomattu tämän koronatilanteen jälkeen, että tartuntatautilakia pitää muuttaa. Siellä on kahdenasteisia muutostarpeita: niitä, jotka pitää tehdä nopealla tahdilla, ja sitten on tämä kokonaisuudistus. Otimme kantaa tuossa valiokunnan mietinnössä siihen, että toivottavasti hallitus tuo mahdollisimman pian ne nopeaa korjausta vaativat asiat ja sitten myöskin aloittaa jo sen kokonaisuudistuksen. Tartuntatautilaki on yksi meidän tärkeimmistä laeista, mikäli uusia pandemioita tulee, ja tuleehan niitä. — Kiitos.

Puhemies Petteri Orpo: Ja edustaja Elo.

11.31 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsenenä haluan kiittää valiokunnan puheenjohtajaa mutta myös koko valiokuntaa tämän asian ripeästä käsittelystä. Viimeistään koronapandemia osoitti, mikä merkitys on sillä, että meidän sote-järjestelmämme pystyy laadukkaasti ja tehokkaasti käynnistämään tartuntatautien tor-

Pöytäkirja PTK 14/2023 vp

juntatoimet, ja tietysti ensiarvoisen tärkeää tässä työssä on, että tiedonsaanti ja tietojenvaihto on sujuvaa ja mutkatonta.

Kuten tässä jo edellisistä puheenvuoroista kävi ilmi, lausuntopalautteessa todettiin myös, että aukkoja tietojenkäsittelyyn ja -luovutukseen kuitenkin edelleen jää, ja siksi haluan tässä myös osaltani kehottaa jatkamaan näiden aukkojen paikkaamista jo ennen tartuntatautilain sinänsä tarpeellista kokonaisuudistusta, ja tämänhän myös valiokunta mietinnössään totesi.

Hienoa, että tämä lakimuutos kuitenkin saatiin viipymättä valmisteltua, kun ongelma havaittiin, ja on tärkeätä viedä tämä nyt maaliin.

Puhemies Petteri Orpo: Edustaja Lindén.

11.32 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Olemme kuulleet edellä kolme asiantuntevaa ja hyvää puheenvuoroa tästä lakiehdotuksesta, muutoksesta tartuntatautilakiin. Itse käytin lähetekeskustelussa puheenvuoron, enkä lähde toistamaan niitä samoja kysymyksiä.

Yhdyn edustaja Risikon näkemykseen siitä, että tartuntatautilain kokonaisuudistus on niin suuri asia, että täytyy ennen sitä tehdä vielä muutamia osakorjauksia, jotta meillä olisi hyvin toimiva laki. Meillä on kovasti nyt tietysti pandemian valossa arvioitu tätä lakia, joka joutuikin varsinaiseen haptotestiin tietenkin niinä vaikeina aikoina. Haluaisin korostaa, että kun meillä tartuntataudit jaetaan asetuksessa kahteen ryhmään — yleisvaaralliset tartuntataudit, joita on muistaakseni 18, ja valvottavat tartuntataudit, joita on 24 — niin siellä on kovinkin eksoottisia ja toisaalta sitten hyvin tavallisiakin. Siellä on klamydia, siellä on tippuri, siellä on monia tällaisia paljon tavallisempia sairauksia sen ohella, että siellä on myös lepraa ja ruttoa ja muita. Tämä laki on äärimmäisen tärkeä, ja siinä mielessä yhdyn näihin näkemyksiin, mitä kollegatkin tässä esittivät, että nopeasti korjauksia kiireellisimpiin asioihin ja sen päälle sitten kokonaisuudistus.

Edustaja Juvonen otti esille tämän tasapainottelun, joka tässä joudutaan aina tekemään, kun toisaalta lain tehokas toteuttaminen ja tartuntatautien ennalta ehkäisy edellyttää hyvää tiedonkulkua mutta näin arkaluontoisissa asioissa salassapitovelvollisuus on ehdoton, niin kuin laissa on säädetty. Siinä mielessä sen henkilöstöryhmän laajentaminen, joka näitä tietoja saa, tukee tartuntatautien ehkäisemistä mutta toisaalta tuo aina riskin sitten salassapitovelvollisuuden rikkomiseen, joten tässä joudutaan tekemään punnintaa, ja minusta se on asiallisesti tehty tässä lakiehdotuksessa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 5/2023 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle tietoturvallisuudesta Pohjois-Atlantin sopimuksen osapuolten välillä tehdyn sopimuksen ja turvallisuussääntöjen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton kesken vaihdettavan turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi tehdyn hallinnollisen järjestelyn ja Pohjois-Atlantin liiton kanssa tehdyn tietoturvallisuussopimuksen irtisanomiseksi

Hallituksen esitys HE 4/2023 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 1/2023 vp

Pöytäkirja PTK 14/2023 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Puhemies Petteri Orpo: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Ensinnä päätetään ulkoasiainvaliokunnan mietinnön UaVM 1/2023 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja sen nojalla annetuista turvallisuussäännöistä sekä hallinnollisen järjestelyn ja tietoturvaluussopimuksen irtisanomisesta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksista.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä HE 4/2023 vp tarkoitetun sopimuksen ja sen nojalla annetut turvallisuussäännöt sekä mainitun hallinnollisen järjestelyn ja tietoturvaluussopimuksen irtisanomisen. Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetty, hallituksen esitykseen HE 4/2023 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. Sopimuksen ja sen nojalla annettujen turvallisuussääntöjen hyväksymisen sekä hallinnollisen järjestelyn ja tietoturvaluussopimuksen irtisanomisen ainoa ja lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

Puhemies Petteri Orpo: Istunto keskeytetään valiokuntien kokousten vuoksi, ja sitä jatketaan tänään kello 15.30.

Täysistunto keskeytettiin kello 11.36.

Täysistuntoa jatkettiin kello 15.36.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt jatketaan tänään kello 11.36 keskeytystä istuntoa.

5. Ilmoituksia

5.1. Muut ilmoitukset

Pöytäkirjan liite Tasavallan presidentin avoin kirje valtioneuvoston vaihdoksesta Liite 5.1A

Tasavallan presidentin avoin kirje valtioneuvoston vaihdoksesta

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Valtioneuvoston vaihdosta koskeva tasavallan presidentin 20.6.2023 päivätty avoin kirje on jaettu edustajille ja otetaan pöytäkirjaan. (Pöytäkirjan liite 5.1A)

Pöytäkirja PTK 14/2023 vp

5.2. Valtioneuvoston tiedonannot

Valtioneuvosto on 20.6.2023 antanut eduskunnalle tiedonannon VNT 1/2023 vp: Vahva ja välittävä Suomi, Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. Tiedonanto otetaan käsiteltäväksi keskiviikkona 21.6.2023 pidettävässä täysistunnossa.

6. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 21.6.2023 klo 11.00. Täysistunto lopetettiin klo 15.37.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola